Specialistordning för arbetsterapeuter

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Specialistordning för arbetsterapeuter, 2015
© Sveriges Arbetsterapeuter
På omslaget: Yvonne Axelsson, medlem sedan 1985 och specialist i arbetsterapi
Foto: Jonas Eriksson
Tryck: Sveriges Arbetsterapeuter
www.arbetsterapeuterna.se

Inledning

Den arbetsterapeutiska verksamheten förändras ständigt. För att möta krav på såväl individ- som samhällsnivå ställs allt större krav på specialiserat kunnande och yrkesmässig specialisering. Komplexiteten kräver både yrkesmässig bredd och djup av arbetsterapeutens kompetens. Specialistordningen är ett sätt att värna om och förstärka en fördjupad kompetens för den arbetsterapeutiska yrkeskåren och dess verksamhet.

Rollen som specialist i arbetsterapi kan vara att:

- Integrera, syntetisera och tillämpa kunskaper i arbetsterapi i relation till evidens inom sitt specialistområde.
- Förmåga att reflektera över etiska frågeställningar utifrån sitt specialistområde.
- Tillämpa ett professionellt förhållningssätt i yrkesrollen som specialist i enlighet med yrkets etiska kod.
- Identifiera behov av och leda kompetensutveckling inom sitt specialistområde.
- Tillämpa fördjupad kunskap om hur omvärldsfaktorer påverkar professionaliseringen av yrket och utvecklingen av specialistområdet.

Historik

Den första specialistutbildningen för arbetsterapeuter fastställdes av Sveriges Arbetsterapeuters fullmäktige 1998 och ett specialistråd inrättades. Sedan dess har specialistordningen reviderats, senast av fullmäktige 2015.

Sveriges Arbetsterapeuter höll den första obligatoriska professionskursen *Yrkesrollen som specialist* hösten 2002, och 2003 erhöll de första arbetsterapeuterna sin specialistbehörighet. Specialistutbildningen är en medlemsförmån för förbundets medlemmar.

Sveriges Arbetsterapeuters specialistråd

BEFOGENHETER

Specialistrådet är Sveriges Arbetsterapeuters organ för att:

- Vägleda den sökande angående utformningen av den individuella utbildningsplanen.
- Besluta om eventuell ekvivalering.
- Godkänna specialistansökan och tillika individuell utbildningsplan för specialistutbildningen.
- Ansvara för planering och genomförande av den obligatoriska professionskursen i specialistutbildningen.
- Besluta om och utfärda specialistbehörighet.

Specialistrådets beslut kan överklagas till Sveriges Arbetsterapeuters förbundsstyrelse.

SPECIALISTRÅDETS LEDAMÖTER

Specialistrådet består av ordförande och sex ytterligare ledamöter. Dessa väljs av Sveriges Arbetsterapeuters fullmäktige.

Rådets ledamöter bör representera varje enskilt specialistområde. Ledamöterna ska vara disputerade eller specialistutbildade och bör vara verksamma inom sitt specialistområde.

Specialistordning

En specialistordning är ett sätt att urskilja inom vilka verksamhetsområden och funktioner som specialisering kan ske. Specialistbenämningen för arbetsterapeuter består av ett specialistområde och två specialistfunktioner.

SPECIALISTOMRÅDEN

Fem områden är definierade där arbetsterapeuter är verksamma: *Arbetsliv och utbildning*, *Folkhälsa*, *Habilitering och funktionshinder*, *Hälso- och sjukvård* samt *Äldrevård och äldreomsorg*. För varje område gäller att verksamheten bedrivs oberoende av huvudman.

Arbetsliv och utbildning

Området innefattar arbetsterapeutisk verksamhet kopplat till insatser gällande arbets- eller studieförmåga och delaktighet i arbete eller utbildning.

Folkhälsa

Området innefattar arbetsterapeutisk verksamhet på individ-, grupp- och samhällsnivå kopplat till förebyggande åtgärder och hälsa.

Habilitering och funktionshinder

Området innefattar arbetsterapeutisk verksamhet som är kopplad till insatser för personer med varaktig funktionsnedsättning.

Hälso- och sjukvård

Området innefattar arbetsterapeutisk verksamhet inom både somatisk och psykiatrisk vård som är kopplad till hälso- och sjukvård.

Äldrevård och äldreomsorg

Området innefattar arbetsterapeutisk verksamhet som är kopplad till vård och omsorg av äldre personer (över 65 år).

SPECIALISTFUNKTIONER

Specialistfunktionerna beskriver det arbetsterapeuten gör, och bildar underlag för specialisering. Fyra specialistfunktioner är definierade: *Utredning*, *Intervention*, *Utvärdering* samt *Konsultation/handledning.* Två av dessa funktioner ska ingå i specialistutbildningen.

Utredning

Omfattar arbetsterapeutisk utredning av individens aktivitetsbehov, resurser och begränsningar på funktions-, aktivitets-/delaktighetsnivå samt person- och omgivningsfaktorer.

Intervention

Omfattar olika insatser (förebyggande, förbättrande och kompenserande) utifrån individens aktivitetsbehov på funktions-, aktivitets-/delaktighetsnivå, samt person- och omgivningsfaktorer.

Utvärdering

Omfattar insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå, arbetsmetoder eller samverkan. Utvärdering inbegriper även kvalitetsutveckling.

Konsultation/handledning

Omfattar insatser riktade till individ, närstående, egen eller annan profession, student samt till andra aktörer.

Specialistbehörighet och specialistbenämning

Specialistrådet utfärdar intyg för specialistbehörighet efter att samtliga moment i specialistutbildningen är genomförda och godkända.

Specialistbenämningen omfattar ett specialistområde och två specialistfunktioner, till exempel *Specialist i arbetsterapi inom arbetsliv och utbildning, särskilt intervention och konsultation/handledning.*

Specialistutbildningen

Specialistutbildningen genomförs efter lägst en magiserexamen eller minst 60 avklarade högskolepoäng på avancerad nivå.

Specialistutbildningen omfattar sammanlagt 40 veckor (motsvarande 60 högskolepoäng) och innefattar valbara kurser inom det specialistområde och de specialistfunktioner som den sökande önskar i sin specialistbehörighet, samt en obligatorisk professionskurs.

Utbildningen utgår ifrån den sökandes ansökan för till specialistbehörighet som även utgör individuell utbildningsplan. Specialistutbildningen omfattar alltså valbara kurser som den sökande genomfört sen tidigare, samt den obligatoriska professionskurs om sex veckor som ges i Sveriges Arbetsterapeuters regi.

FÖRKUNSKAPSKRAV

Legitimation

Den sökande ska vara legitimerad arbetsterapeut.

Teoretisk grund

Den sökande ska ha lägst en magisterexamen eller minst 60 avklarade högskolepoäng på avancerad nivå (lägst D-nivå). Av dessa ska minst

30 högskolepoäng vara fördjupning inom arbetsterapi. Högskolepoängen i arbetsterapi ska innehålla minst sex högskolepoäng om aktivitetsbegreppet, teorier och modeller samt ett självständigt arbete på avancerad nivå inom arbetsterapi om minst 15 högskolepoäng.

Praktisk grund

Den sökande ska ha minst fem års arbetsterapeutisk yrkeserfarenhet under de senaste tio åren. Varav minst två år inom det område som specialiseringen avser. Tjänstgöringen ska ha omfattat minst halvtid.

INDIVIDUELL UTBILDNINGSPLAN

Den individuella utbildningsplanen utgörs av ansökan för specialistbehörighet.

PROFESSIONSKURS

Professionskursen, som ges i Sveriges Arbetsterapeuters regi, avslutar specialistutbildningen. Kursen är obligatorisk och omfattar sex veckors studier. För att bli antagen till kursen krävs att alla andra kurser i den individuella utbildningsplanen är slutförda.

Professionskursen syftar till deltagaren genom fördjupad analys och syntetisering ska öka sin kompetens inom valt specialistområde och specialistfunktion.

KURSER INOM SPECIALISTOMRÅDET

Utifrån valt specialistområde ska kurser om motsvarande 30 högskolepoäng/20 veckor fördelas. Kurserna ska innehålla kunskap inom det område där sökanden ansöker om specialistkompetens. I kurserna ska ingå specifik ämneskunskap som ska kunna omsättas till arbetsterapi inom specialistområdet.

Kurserna behöver inte vara nivåbestämda eller poängsatta enligt högskolesystemet, men ska vara genomförda efter grundutbildning till arbetsterapeut.

KURSER INOM SPECIALISTFUNKTIONER

Utifrån de två valda specialistfunktionerna ska genomförda kurser om motsvarande 15 högskolepoäng/10 veckor fördelas. Kurserna ska ha en tydlig relation till respektive funktionsområde och kan fördelas lika mellan de två specialistfunktionerna eller minst 4 veckor/6 högskolepoäng på ena funktionen och max 6 veckor/ 9 högskolepoäng på det andra.

Kurserna behöver inte vara nivåbestämda eller poängsatta enligt högskolesystemet, men ska vara genomförda efter grundutbildning till arbetsterapeut.

EXAMINATION

Specialistutbildningen examineras genom att samtliga moment specialistutbildningen är genomförda och godkända samt en specialistföreläsning som examineras av Specialiströdet.

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Planiavägen 13 • Box 760
131 24 Nacka • 08-507 488 00
kansli@arbetsterapeuterna.se
www.arbetsterapeuterna.se